

phgup inbu’

pqzywaw misu cikay zywaw nqu phgup inbu’, trang saku squ laqi ga ini piyang lokah hi maku si ryax mnbu’ uzi, nanu yasa qu suruw na Zipun lga mwah ku ngasal la, baha hmswa ini pqwas kwara lrwa, wal mgyay qu Zipun lru nyux ini uwah tehuk qu theluw kya na’, si sami uwah ngasal la. mnqwas saku pqwasan laqi na Zipun kya ha, ru suruw Zipun lga ungat sinsi mita mnbu’ uzi, cingay balay lamu na mnbu’ trang nasa pi. hminas balay kinyaqih nya ga, nanu yaqu brbil pi. ini hyazi na iyu’ qu nbu’ na brbil kya. ana maki ga si giway pcbasaw cikay trang mkilux qu hi na nyux kyapun brbil. nanu mwah saku ngasal lga, hata pkita nbu’ mucu ga siga phkani musa tehuk Piyasan ga yasa maki qu sinsi nya. nanu yasa qu mnbu’ saku lga si ku inzzizywaw ngasal lpi.

nanu yasa qu mnbu’ lga san magal yaki phgup ru kblayun nya gaga la, trang nasa ga maki qutux baq balay phgup qu yaki qasa, yata maku nanak uzi, nanu squ minxal mnbu’ saku lru san kmal ni yaya maku la, nyux bsyaq hazi qu innbu’ na laqi qani, ana pqniqan iyu’ ga ini thi’ uzi, kuna nyux tringan na behuy ga, son nya qu yata qasa. mwah la, si ku nya ktay lru sr’un nya na k’aba kakay qu bnquy pprayun nya babaw bnquy qu cryanan qasa, nyux hmgup qu nqwaq nya, mhutaw hiyal qu cryanan ini ptama babaw na

bnquy lga, galun nya ru ptman nya lozi. wal mtama lga sgtap nya qba qu cryanan qasa lru htagun nya ru hotaw lga lmun nya shgup nya lozi.

ki’a minpira nya n’uci nya kya, lgan nya hmgup ru kmal la; “angu! swa hazi na behuy ga say maku talam spi ha, ru mwah ku sasan lozi” mucu ru psnon nya bwax qu yaya maku wal ngasal nya la. kinsuxan nya mwah lga “spyun maku zngta” mucu, baqun nya mung ke’ nya qu yaya lru san nya kmzyap qutux zngta srmwan nya knus na zngta ru san nya qmuzi tanux zngta qasa, hbgan ku nya ru yasa wayal la, ini ga sazing bingi babaw nya mwah lozi qu yata qasa, “si cikay qsya qu semenki” ru agal cikay bngciq son nya qu yaya, ani ta sklimu mucu, biqan yaya maku qu pinsnan nya qasa lga bkyun nya abaw bngciq lru hng’un nya qsya la, “tah! angu” san nya yaya maku lru spkita nya qu bubul suna na qsya, nyux tqopu maki squ abaw na bngciq qasa ru kmal mucu; “ta qani nyux maki squ syaw nya qani lga musa lokah la.” kinsuxan nya lga lokah ku la. aring kya ksxun maku mita, sinyogun balay na tayal ay phgup qani.

(文章大意 僅供參考) ※字數限 200 字

巫師治病

小時候，我身體並不健康。若要看病，就必須走路到復興才有醫生。因此，每當我生病，只能在家。一生病，就去請巫師施法術，我阿姨是很會治病的巫師。有次母親去請她治病，阿姨用念珠占卜了幾次，告知要回去夢占，就要了米粒後回家。

隔天，阿姨說夢到老人和雞，母親馬上去抓雞為我祈禱，過了五天，阿姨要母親在洗臉盆放水，準備茅草檢驗病情，檢驗完，阿姨會康復，果然隔天就好起來。從那時起，我非常敬重阿姨，因為巫術很靈。

skrangi' ryax na krriyax mita' qu ryax na pspung

zyuwawa qani ga mutux pkaki squ qutux qutux ryax ta'!

kya qutux ryax lhngan, cyux miru bbrwan nya qu Sonun squ pqwasan biru nya. 'nyal qnuzit rengwa' ni yutas ka hmkangi' yaya' ni Sonun. ini tehuk ngasal na' qu yaya' ni Sonun ru kyalun ni yutas nya qu Sonun mha “kyali yaya' su mha sqnuzit maku rengwa' qu hiya ki!”

suru nya lga, tehuk ngasal qu yaya' ni Sonun. kyalun ni Sonun qu yaya nya mha “sqnuzit su ni yutas ru nhay squzit rengwa' qu hiya ha'.” ru mubuy miru bbrwan nya ru mita pspngan nya biru sa suxan qu Sonun lozi.

tehuk lhngan balay la! kmal qu yaya' ni Sonun mha “'usa abi' la”! yalaw gi ini nya baqi' mha “ini pima hi' na' qu Sonun”, pqutan ni Sonun qu yaya nya mha “swa' su ini pima na'? sobih ska' bengi' la ay!” aw baq, ryax na pspung qu suxan. ini nya suqi miru kwara na' qu bbrwan nya ru ini nya suqi mita qu kktan nya biru qu Sonun uzi.

suqun ni Sonun qu kwara ka pkton ru bbrwan nya lga, ska' bengi' balay la! yasa masuq mima hi' qu Sonun. kmal qu yaya nya mha “pspung su suxan rwa!” szyukun ni Sonun qu yaya nya mha “bali nanu qu ryax na pspung, mha ni inblaq saku mung ru ssyun maku inlungan kwara qu pincbaq

ni Sinsiy lga, ana maku skrangi' ryax na krriyax mita' qu ryax na pspung ga yasa uzi! yasa trang musa saku pspung lga, pqbaqun maku kwara qu aki maku brwan la!” yalaw gi ska' bengi' la, si laxi kya yaya qu Sonun la!

kinsuxan nya lga, musa mqwas biru qu Sonun ru gmluw kwara ssquliq msqun pspung uzi.

ta qu qinnxan ta' squ babaw cinbrwanan qani ga mtmaq sa qutux krahu na pspung uzi. pstmaq ta' llamu na ppspung qutux qutux hi', si tehuk sa mhuqil ta' musa mhgaw! kruma' ga squliq qu pspung isu, kruma' ga qinnxan ta' qani qu nyux pspung isu, kruma' ga isu nanak qu pspung isu.

yasa, kya qutux ke' ta' 'Tayal mha “ima' qu mqilang ru ini' qnzyat mtzyuwaw ga, musa m'uzay krriyax ma'.” mtmaq kya qu pqbaq ta' biru uzi, inblequn ta' gmluw Sinsiy pqbaq krriyax ru ini ta' kqilang, ini kuw tqbaq krriyax lga, trang pstmaq ta' ppspung lga, iyat ta' kngungu' ana qutux la!

(文章大意 僅供參考) ※字數限 200 字

平常心看待考試

外公打電話找媽媽，但媽媽不在，請 Bunun 轉告媽媽回電。媽媽回家後，Bunun 提醒她打電話給外公。由於時間已晚，媽媽催促 Bunun 上床睡覺，發現 Bunun 還沒洗澡便責備她。完成功課和複習已是半夜，媽媽提醒 Bunun 明天有考試。Bunun 輕鬆回應：「只要平時專心聽課，考試時自然能應對。」他想到人生就像大考，每人都在不斷面對考驗，無論是他人、環境還是自我。泰雅族有句話說：「懶惰不勤勞的人永遠飢餓」，這提醒我們，持續努力學習，才能無懼未來的挑戰。

Temu Piray

bsyaq balay ryax na sraral wayal, maki qutux bnkis na Tayal, lalu nya ga Temu Piray. ini saxa nanak mhkangi ska tuqiy, gbyna lga, ini nbah qutux hi nanak mhtuw tanux uziy, ana mluw kkneril mhkangi uziy ga, ini kaki glasuw ru suruw, maki te ska, kngngwan balay. mnnglung qu yaba nya mha, “kngngwan balay laqi maku, uqu kkneril ini kngungu, nyux saku psyaqan squliq, son maku balay nanu pcbaq ga?” siki rasun maku rgyax psngungu ha. kmayal qu yaba nya mha, “Temu, blaq balay spi mu shera, cyux saku ciriq ngarux la, hata mlaw rgyax suxan, iyat maku thyayun mpanga qutux hi nanak.” smyuk qu laqi mha, “aw ga! hata pi!”

qutux ryax pinhkngyan hga lga, tehuk ska na rgyax, si htuw qutux ngarux, memaw mnkux balay mlawa ru mgyay qu Temu qaniy, yaba hiya ga magal qu knman ru habun nya skutaw ngarux, mlawa yaba mha, “Temu, Temu, nyux maku habun ngarux la, uwah laxiy pgyay.” ana ga ini baqiy wal tlqing inu qu Temu, ini pongiy uziy qu hinngya’ an nya la. mtciriq yaba ki ngarux, lokah qu yaba hiya, wayal nya pqilung qu ngarux qasa la. hknguyun qu yaba laqi qasa, ktan nyux mhutaw rsnat ru nyux smhung kinmxayal mngilis. kyalun ni yaba qu laqi mha, “ana su mngungu ga, kana su pgyaya gaw! wayal maku habun ngarux la, hata la!

say ta gmaliq la.” gbyan lga, lmnglung qu yaba, “son maku nanu psngungu qu laqi qaniy ga! ini ga anay maku spqruw knan nanak qu qqsinuw ma! teta aki m’zyuw squ inlunga qu laqi qaniy.”

sasan mtuliq, kyalun ni yaba qu laqi mha, “Temu, musa saku te bqanux sqasa, mwah saku gbyan, aki tatak hobing qu tniriq ta qsinuqwqaniy, p’umuk ku bukil na bqanux nway saku nha ini knguy.” baq iyat balay musa te bqanux sqasa yaba, nyux maki llingay na laqi qaniy, tmalam squ lokah ru mhmud inlungan na laqi qaniy. ska wagi lga, aring mngungu laqi qaniy la, lmnglung mha, “si ta gluw tuqiy pinkngyan yaba musa lmwah hiya.” mkaraw sazing rgyax ru myunaw sazing r’uruw, si ktay pongan nya guyus suyus mha hinngya’ an, si betaq knman Temu ru habun nya hi na bqanux. ktan lga, baq yaba nya nanak nyux habun la. kyalun ni yaba qu laqi mha, “Temu, nyux mha sqaniy pngsa isu hi maku qaniy ga, teta su ini kngungu, nway su lokah ru mhmud, mwah su m’likuy balay na Tayal.” ini naga ktwa lga, mhoqil qu yaba la. pnongan ke mga, aring wayal m’uqu hmat phuqil yaba qu Temu lga, lokah ru mhmud balay na m’likuy Tayal lma.

(文章大意 僅供參考) ※字數限 200 字

Temu Piray

一位泰雅族老祖先叫 Temu Piray，是出了名的膽小鬼。他父親想磨練 Temu。熊突然出現，Temu 嚇得逃跑，父親制服熊。第二天，父親說：「Temu，我要披著鹿皮前往鹿群那一帶，下午才回來，你把熊整理切塊」。父親不是真的要去鹿群那，而是要訓練 Temu 的膽量。Temu 突然聽到 guyus suyus 的聲響，驚嚇地用槍矛刺中披著鹿皮的父親，父親說：「我把自己的軀體給了你，希望你勇敢成為真正的男人。」膽小的 Temu 便成為勇敢膽大的泰雅人。

pinqzywan na mama' mu Taru'

“nanu' cyux su' tryaxan! nhi' hazi'.” cyux saku' nya' plawa' mama' mu Taru'. cyux rima' smabu' qqaya' ru nniqun. cyux nya' spanga' sa qh_yang qu gonyu. masuq saku' mlukus lga, t'aring sami mhkangi' musa' hlahuy la. ktan mu kayal ga memaw mqalux qu yulung cyux zik na rgyax qasa. talagay helaw qu rapal ni mama' Taru'. memaw si hos! hos! hos! insuna' na skutaw mu. ini' maku' shngay mluw qu rapal nya'. ini' kbsyaq lga, bas!bas!bas! nyux t'aring mqwalax, ru byang! byang! byang! matus msbisu la. box! box! box! nyux n_gyut n_gyut hopa' behuy uzi. yan cyux mngilis kwara' qqhuniq qasa. memaw mslaq ru h_yuci' kwara' tuqi. kya saku' minpira' mth_yuci' mtakuy squ tuqi. tehuk sami balay squ nyux t'twan na qhuniq tqenu lga, galan nya' ttucing qhuniq mama' mu Taru'. ban! ban! ban! cyux nya' tcingun qqhuniq tqenu ru tkuyun nya' kwara' qqhuniq qasa. cyux nya' ini' baqi qu kin'uy nya', cyux si kintuki' tmucing qqhuniq na tqenu qasa. suqun nya' tmucing kwara' lga, msbzinah sami mwah nagsal la. tehuk gbyan lga, nyux rima' phapuy ru lmhngaw qsya' mkilux qu yata' mu Sabi'.

masuq sami mima' hi' ru maniq mami' la. malah sami syaw na puniq

ru smuling sami syam cikay. nbwan nya' qutux kopu' qhzi lga, t'aring kmayal ke' mama' mu Taru' la. yan nyux saku' nya' pqzywan gaga' na Tayal. sazing rehay lga, 'san ta' ps'urux lozi kwara' qqhuniq tnakuy ta' qasa. ryax qasa lga, t'aring hbku' tqenu la. ana ga, ini' ta si ttu' yapit qu syaw nya' ga, musa' suqun maniq qoli' ru bhut kwara' qu tqenu l'ay! ru tehuk hopa' tqenu lga,'san ta' lmamu' tqenu ru spanga' ta' musa' tatak. k_yakan sa kansoki' lozi. ryax nasa ga blequn ta' smangi' qu puniq syun ta' qhutul ini' hngawi smangi' si pksasan uzi qu puniq. skryun ta' m'abi' lga, tklxun ta' kwara' tqenu la. mkzyay qu kinyakan ta tqenu lga, g_yagan kwara' lozi. suqun kwara' zywaw qani lga, mnaga' plmukan muwah mbaziy la. cyux kmayal loziy mama' mu Taru'. mqelang tayal ga, ini' ulu nniqun. yan isu' ga, wal su' pqbaqun qu zzihung ywaw nqu ttqenu qani lga, babaw nya' ga lokah mqwas biru'. te blaq qnxan su' babaw nya'.

zywaw qani ga, wayal hminas mpatul kawas la. syun maku' balay inlungan ke' na mama' mu Taru'. ru tryaxun maku' pqzyuwan squ lelaqi' maku' uzi. yan pincbaq ke' na sesyo' mha,“kya qu mngilis musa' gmhap ga, nway hmwaw mqas kmluh.”

(文章大意 僅供參考) ※字數限 200 字

伯父的勸勉

我與伯父到達段木香菇所在地，伯父直接往木頭上敲打，伯父無懼風雨一直工作，而我回到家後全身累癱。我們盥洗、用完晚膳後，就到火邊聊天，說明整個香菇採收及販賣的過程，敲打後約莫過二週就要扶正，此時香菇漸漸長大，要在周邊設下陷阱，防止山老鼠啃食，成熟後，要立即採收、放置乾燥機烘乾、分類，再等買家來買。

這是四十幾年前的事，勤勞的人有飯吃，懶惰的人只能伸手，我常常以此告誡孩子，如聖經所載：流淚撒種的必歡呼收割。